

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Folk-Sagor

1.

Prinsessan uppå Glasberget.

Är huru roligt,
Wid brasan förtroligt att höra talas om jettar och troll
Om winterqvällen; Då trollen på hällen dansa sin ringdans i
stjernskar natt.

Kalmar. Hos Ströhm & Bröder Westin. 1853.

Pris 3 fl.

Prinsessan uppå Glasberget.

Det war en gång en konung, som war så glad wid jagt, att han inte wisste sig större nöje än att fara efter wilda djur. Han låg så både arla och serla (bittida och sent) ute i marken med höf och hund, och hade alltid god jagt-lycka. Men en dag hån-
de sig, att han inte war i stånd att få upp något willebråd, ehuru han letade på alla håll ända ifrån morgonen. Som det nu led emot qvällen, att han skulle rida hem med sina män, fick han se hwarest en dwerg eller "w i l d m a n" lopp framför honom i skogen. Straxt sporrade konungen sin häst, red efter dwergen och grep honom, och undrade alla öfwer hans sällsamma utseende; ty han war liten och stygg som ett troll, och hans hår wäxte stråft som stake-mossa. Men allt hwad konungen talade honom till, wille han inte swara, hwarken med godo eller ondo. Häröfwer blef konungen wred, så som han redan tillföre war mislynt öfwer sin jagt, och befalle sine swenner taga wildmannen och förwara honom wäl, att han ej måtte undkomma. Sedan drog konungen hem till sin gård, och är intet widare förtäljdt om hans färd för den gången.

Det war på den tiden en gammal loflig sed, att konungen och hans män höllo dryckes-stämma till långt in på nätterna, och blef då mycket ordadt och än mera drucket. Som de nu åter sutto öfwer bord och gjorde sig lustiga, fattade konungen

ett stort djurs-horn och sade: "huru tyckes eder om vår jagt i dag? Eller när blef det tillförene sagdt om oss, att wi kommit hem utan något willebråd?" Männnen swarade: "wisserligen är det sannt som du säger, och lärer så god en jägare, som du, icke stå att finna i hela werlden. Likwål må du icke ftaga på vår jagt, ty du har i dag fångat ett willebråd, hwars life ingen tillförene hwarken sett eller hört." Sådant tal behagade konungen öfwer-måttan wål, och han frågade yttermera hwad dem tycktes att han helst kunde göra med dwerger. "Jo," sade hofmännen, "du skall hafwa honom fången här på din gård, att det må höras och spörjas öfwer bygden hwilken jägare du är. Allenast att du kan förwara honom så han icke rymmer, ty han är snedig och illfundig till sinnes-art." När konungen hörde detta, teg han en lång stund; derefter höjde han hornet och sade: "jag will göra som I sägen, och skall det icke blifwa mitt fel om wilde mannen undkommer. Men det lofwar jag, att hwilken som släpper honom lös han skall dö utan nåder, wore det ock min egen son." Dermed tömde konungen dryckes-hornet, och war detta en dyr ed. Men hofmännen sägo twehogse på hwarandra; ty de hade aldrig hört honom tala så, och kunde de wål märka att det war mjödet som steg honom i hufwudet.

Andra morgonen, första tid konungen wafnade, rann det honom i sinnet hwad löste han gjort wid dryckes-stämman. Han lät så genast sända efter timmer och wirke, och byggde ett litet hus eller bur tätt inwid kungs-gården. Buren timrades af stora bjelkar, och förmarades med starka lås och bommar, så att ingen kunde bryta derigenom, och midt på wäggen gjordes en liten glugg eller wind-öga,

för att skjuta in maten. När så allt war redo, låt konungen föra fram wilde mannen, satte honom i buren, och tog sjelf nycklarne till sig. Der fick dvergen nu sitta fången dag och natt, och både gående och farande kommo för att beskåda honom. Men ingen hörde honom någonsin klaga eller eljest tala ett endaste ord.

Det led så en rund tid bortåt. Då hände sig att det blef ofrid i landet, så att konungen måste draga ut i ledning. Som han nu skulle fara, sade han till sin drottning: "Du skall nu styra för mitt rike, och lemnar jag både land och folk i din vård. Men ett skall du lofwa mig, att du wäl förwarar wilde mannen, så han icke slipper ut me'ns jag är borta." Ja, drottningen lofwade göra sitt bästa i detta som i annat, och så gaf konungen henne nycklarne till buren. Derefter låt han skjuta sina snäckor ifrån land, hissade segel under förgylt lande rå, och for långt, långt bort i andra riken; och hwart han kom wunn han seger. Men drottningen stod på stranden och såg efter honom, så länge hon kunde se hans wimplar flyga öfwer sjön; sedan wände hon igen till kungs-gården med sina tårnor. Der sitter hon nu och sömmar silke på Enå, me'ns hon wäntar att hennes gemål skall komma hem igen.

Konungen och drottningen hade tillsammans ett enda barn, en prins, som ännu war spåd till ålder, men gaf godt hopp om sig. Sedan nu konungen war bortrest, hände sig en dag att pilten wandrade omkring i kungs-gården, och kom till wilde mannens bur; der satte han sig att leka med sitt gull-äppl. Huru han nu lekte, gick det inte bättre, än att äplet oförwarandes for in genom

wind-ögat som war på bur-wäggen. Straxt kom
 wilde mannen fram, och kastade ut gull-äplet. Det-
 ta tycktes pilten wara en lustig lek; han kastade
 derföre åter in äplet, och allt kastade wilde mannen
 det ut igen, och så lekte de en lång stund. Men
 huru länge det gick om, byttes glädjen på sistone i
 sorg; ty wilde mannen behöll gull-äplet och wille
 icke gifwa det tillbaka. När så ingenting halp,
 hwarcken hotelser eller böner, begynte den lille slut-
 ligen gråta. Då sade wilde mannen: "illa gjorde
 din fader emot mig, att han tog mig fången, och
 får du aldrig igen ditt äple, med mindre du skaf-
 far mig lös." Pilten svarade: "huru skall jag kun-
 na skaffa dig lös? Gif mig bara igen mitt gull-
 äple! mitt gull-äple!" "Jo," sade wilde mannen, "du
 skall göra som jag nu säger. Gå upp till din mo-
 der, drottningen, och bed att hon löskar dig. Passa
 så på och stjal nycklarne ur hennes bälte, och kom
 hit och öppna dörren. Sedan kan du gifwa nyck-
 lerne tillbaka sammaledes du tog dem, så att ingen
 märker det." Ja, huru wilde mannen lockades med
 pilten, gjorde denne omsider efter hans begäran,
 gick upp till sin moder, bad att hon skulle löska
 honom, och stal nycklarne ur hennes bälte. Der-
 efter sprang han ned till bureh, och öppnade bure-
 dörren, så att wilde mannen kom ut. Som de nu
 skulle skiljas, sade dvergen: "här gifwer jag dig
 åter ditt gull-äple, såsom jag lofwat, och skall du
 ha tack att du släppte mig lös. En annan gång,
 när du tränger, will jag hjelpa dig igen." Der-
 med lopp han sina fårde. Men prinsen gick tillba-
 ka till sin moder, och bar igen nycklarne på sam-
 ma sätt som han tagit dem.

När det nu spordes öfwer kungs-gården att wil-

de mannen war sin kos, blef der en stor uppståndelse, och drottningen sände folk på wägar och stigar för att spana efter honom. Men han war borta och blef borta. Det stod så en tid om, och allt blef drottningen mer och mer bekymrad, ty hon wäntade för hwar dag att hennes gemål skulle komma hem igen. Andteligen fick hon se hwar hans snäckor kommo farande öfwer sjön, och mycket folk samlades på stranden för att helsa honom. Som han nu kom i land, blef hans första spørsmål om de wäl förwarat den wilde mannen. Då måste drottningen bekänna huru det war, och förtäljde allting såsom det tilldragit sig. Men konungen wardt öfwermåttan wred, och sade att han skulle straffa gerningsmannen, eho det ock mände wara. Han lät så göra en råsst öfwer hela kungs-gården, och hwart mans barn skulle fram och wittna; men ingen wiste något. Andteligen skulle den lille prinsen också fram. Som han nu kom inför konungen, sade han: "jag wet att jag förskyllat min faders wrede; likwäl kan jag icke dölja sanningen, ty det är jag som släppt ut wilde mannen." Då blef drottningen hwit om kind, och alla de andre med; ty der war ingen som icke höll af prinsen. Slutligen tog konungen till orda: "aldrig skall det spörjas om mig att jag bröt mitt löfte, wore det ock för mitt eget födt och blod; utan skall du wissertligen dö, såsom du förtjenar." Dermed gaf han befallning åt sina swenner, att de skulle föra prinsen ut i skogen och döda honom. Men pistens hjerta skulle de bringa med sig till konungen, som ett tecken att de fullgjort hans befallning.

Nu blef der en bedrötwelse ibland folket så det war inte likt någonting, och alla bådö om nåd för

prinsen; men konungens ord war oryggeligt. Swennerna tordes så inte annat än lyda, utan togo pilten emellan sig, och gåfwo sig på wäg. Som de nu kommit långt, långt bort i skogen, fingo de se en wallare, som gick wall med swin. Då sade den ene till den andre: "icke synes mig godt att komma wår hand wid konungens son, utan låtom oss då hellre köpa en galt, och taga galt-hjertat, så wet ingen annat än det är prinsens hjerta." Ja, detta tycktes den andre swennen wara wisligen taladt. De köpte så en galt af wallare-mannen, förde djuret undan i skogen och slagade det, och togo dess hjerta. Derefter bådo de prinsen draga sina fårde, och aldrig mer komma igen. Men sjelfwe wände de åter till kungs-gården, och kan man wäl tänka hwad der blef för en sorg, när de förtäljde om prinsens död.

Konunga-sonen gjorde nu såsom tjenarena bedt honom; han wandrade allt framåt, det mesta han kunde, och aldrig så hade han annat till mat än nötter och wilda bår som wårte i skogen. När han så färdats både länge och wäl, kom han till ett berg, och öfwerst på berget stod en hög furu. Då tänkte han wid sig sjelf: "jag må så godt klifwa upp i furan, och se om jag inte kan finna någon wäg." Ja, sagdt och gjordt; han steg upp i trådet. Som han nu kom högst i furu-toppen och spejade åt alla håll, fick han se hwarest der låg en stor, stor kungs-gård mycket långt borta, och glimmade emot solen. Då blef han hjerteligen glad, och wände genast sina steg ditåt. Under wägen träffade han en dräng som gick och plöjde; af honom beddes han att få byta kläder, och det fick han. Så utrustad kom han ändteligen fram till

kungs-gården, gick in och begärde tjenst, och blef så antagen till wall=here att walla konungens få. Der wankar han nu i skogen både arla och ser=la; men allt som tiden led glömde han sin sorg, och wårte, och blef stor och bård, så ingen fanns hans like.

Sagan wänder nu till konungen som rådde öf=wer kungsgården; han hade varit gift, och hade med sin drottning en enda dotter. Hon war mycket sagrare än andra mör; dertill blid och höfwiß, så att den kunde skattas lycklig som en gång skulle få ega henne. När nu prinsessan hade fyllt sina femton wintrar, fick hon en otalig hop friare, som man wäl det kan tro, och ånssönt hon gaf dem alla nej ökadess jemnt deras antal, så att konungen blef alldeles rådlös hwad han skulle gifwa dem för swar. Han gick så in i jungfru=stugan till sin dotter, och bad henne wälja ibland dem, men hon wille inte. Då wardt han wred, och sade: "efter som du icke sjelf will göra ditt wal, så skall jag göra det; ehuru wäl kunde ske, att det icke blir så alldeles i ditt eget tycke." Dermed wille han gå sin wäg. Men jungfrun höll honom qwar och sade: "jag kan wäl se, att det måste bli såsom du satt dig i sinnet. Likwäl må du icke tro att jag tager hwem som helst, utan skall den och ingen annan ega mig, som förmår rida uppför det höga glas=berget med fulla wapen." Ja, detta tycktes konungen wara ett godt förslag. Han samtyckte dertfore till sin dotters begäran, och lät utgå ett påbud öfwer hela riket, att den skulle få prinsessan som kunde rida uppför glas=berget.

När nu dagen war inne som konungen hade sagt, ledsagades prinsessan ut till glas=berget med

stor ståt och präktig utrustning. Der sattes hon allra öfwerst å berg-åsen, med gull-krona på hufvudet och gull-åple i handen, och war hon så öfvermåttan fager, att det war ingen som icke gernå vågat sitt lif för hennes skull. Dått nedanföre, under berget, samlade sig alla friårena med granna håstar och glånsfånde wåpen, så det sken som en eld i solen, och rundt omkring stråmmade menigheten till i stora skaror, för att se uppå deras lek. När så allt war redo, gafs tecken med horn och trumpeter, och i detsamma råånde friårena, hwar efter annan, med all makt uppsför höjden. Men berget war högt, och glatt som en is, och dertill öfvermåttan brant. Det war så ingen som kom mer ån ett litet stycke upp, förr ån han hals öfwer hufvud störtade ned igen, och kunde wål hånda, att en och annan derwid bröt både armar och ben. Håraf uppstod mycket brak, såsom ock af håstarnes gnåggånde, folkets skri och wåpnens slammer, så att gnyet och ropandet hördes wiåda wågar.

Medån nu allt detta tilldrager sig, wånkade foningå-sonen omkring med sina oxar, långt bort i djupa skogen. Wid han så fick håra larinet och wåpen-gnyet, satte han sig på en sten, lutade hand emot kind, och föll i djupa tankar; ty det rann honom i sinnet, huru gernå han också welat warå med och rida som de åndre. Nått i detsamma fick han håra steg, och wid han såg upp stod wilde mannen framför honom. "Fact för sist!" sade wilde mannen. "Hwarför sitter du hår så ensam och sorgfull?" "Jo," swarade prinsen, "jå må wål warå sorgsen och inte glad. För din skull år jå en flykting utur min faders land, och nu har jå

inte så mycket som en häst och rustning, för att kunna rida fram till glas-berget och tåsa om prinsessan." "Åh," sade wilde mannen, "är det inte annat, så kan det väl bli någon råd. Du halp mig en gång förut; nu vill jag hjälpa dig igen." Dermed tog han prinsen wid handen, förde honom djupt ned i jorden till sin håla, och wisade hwar det hängde en rustning som war allt igenom smidd af hårda ste stål, och så blank, att der låg ett blått skimmer rundt omkring. Rätt bredwid stod en prächtig gångare, fullt sadlad och rustad, och skrapade berget med stål-skorna, och tuggade milen, så att hwita skummet flöt ända ned på marken. Wilde mannen sade: "Skynnda dig nu och kläd på dig, och rid bort och försök din lycka! Jag vill under tiden walla dina örar." Ja, detta lät prinsen inte säga sig två gånger, utan klädde på sig både hjälm och harnesk, spände sporrar på fot och band swärd wid sida, och kände sig så lätt i stål-rustningen som en fogel i luften. Derefter sprang han upp i sadeln så det klang i hwar enda själja, gaf hästen tyglarne, och red hasteligen fram åt berget.

Prinsessans friare skulle just nu lyfta sin lek, och hade ingendera wunnit priset, ehuru de alla gjort godt stål för sig. Som de nu stodo och öfwerlade, och tänkte att lyckan wände bli dem mera gunstig en annan gång, fingo de plötsligen se hwarest en ungerswenn kom ridande fram utur skogs-bry-net, och for rätt emot berget. Han war allt klädd i stål ifrån topp till tå, med hjälm på hufwudet, sköld på arm och swärd i bålte, och förde sig så ridderligt i sadelen, att det war en lust till att skåda. Straxt wände alla sina ögon på den främmande kämpen, och sporde hwarandra hwem han

war, ty ingen hade sett honom tillförene. Men de fingo inte mycken tid att spörja och fråga; ty knappt hade han kommit fram ur skogen, förrän han lyfte sig i stig=byglarne, högg hästen med sporrarne, och tände af som en pil rätt uppföre glas=berget. Likwäl red han inte ända upp, utan när han kom midt på branten kastade han plötsligt om sin gångare, och red tillbaka utför berget, så elden fräste om häst=skorna. Derester försvann han i skogen, såsom en fågel flyger. Nu kan man tro der blef en uppståndelse ibland allt folket, och ingen war som icke undrade öfwer den främmande kämpen, fast jag wäl knappt behöfwer säga, att han inte war någon annan än prinsén. Men alla kommo öfwerens deruti, att de aldrig sett yppare häst eller bårdare hofman, och det hwiskas att prinsessan tyckte så med, ty hwar natt sedan drömde hon bara om den främmande ungerswennen.

Det led så en tid bortåt, och prinsessans friare skulle pröfwa sin lycka för andra gången. Konungadottern blef nu åter ledsagad till glas=berget, med stor ståt och mycken fager utrustning, och sattes allra öfwerst på bergs=toppen med gull=krona på hufwudet och gull=åple i handen. Der nedanföre samlade sig alla friarena med granna hästar och präktiga wapen, så det war en lust till att ståda, och rundt omkring strömmade hela menigheten till, för att se på leken. När så allt war redo, gafs åter tecken med horn och trummet, och i detsamma rånnde friarena, hwar efter annan, med all makt uppför bergs=höjden. Men det gick som förut. Berget war högt, och glatt som en is, och dertill öfwermåttan brant; så att ingen kom mera än ett litet stycke upp, förrän han hals öfwer huf-

wid störtade ned igen. Här af uppstod åter mycket gny, såsom ock af hästarnes gnäggande, folkets skri och wapnens slammer, så att braket och ropan det hördes långt in i djupa skogen.

Medan nu allt detta tilldrager sig, gick den unge prinsén och wallade sina öron, såsom hans göromål war. Wid han så fick höra larmet och wapenbullret, satte han sig på en sten, lutade hand emot kind, och grät; ty han tänkte på den fagra konunga-dottern, och det lekte honom i hugen att han gerna welat wara med och rida som de andre. Rätt i detsamma förnam han fotsteg, och när han såg upp stod wilde mannen midt framför honom. "God dag!" sade wilde mannen. "Swarföre sitter du här så ensam och sorgesfull?" "Jo," swarade prinsén, "jag må wäl wara sorgsen och inte glad. För din skull är jag en flykting ur min faders land, och nu har jag inte så mycket som en häst och rustning, för att rida fram till berget och täfja om prinsessan." "Ah" sade wilde mannen, "är det inte annat, så kan det wäl bli någon råd. Du halp mig en gång, nu will jag hjälpa dig igen." Dermed tog han prinsén wid handen, förde honom djupt ned i jorden till sin håla, och wisade hwar det hängde en rustning som war allt igenom smidd af klaraste silfwer, och så blank, att det sten deraf långa wägar. Rätt bredwid stod en snöhwit gånge, fullt sadlad och rustad, och skrapade berget med silfwer-skorna, och tuggade betset, så att skummet stånkte ånda ned på marken. Wilde mannen sade: "Skynnda dig nu och kläd på dig, och rid bort och försök din lycka! Medan så will jag walla dina öron." Ja, detta lät prinsén inte säga sig två gånger, utan klädde sig med stor skyndsamhet i både

hjelrn och harnesk, spände sporrar på fot, band swård wid sida, och kände sig så lätt i silfwer-rustningen som en fogel i luften. Derefter sprang han upp i sadeln så det klang i hwar sölja, gaf hästen tyglarne, och red hasteligen fram åt glas-berget.

Prinsessans friare skulle just nu lyfta sin lek, och hade ingendera wunnit priset, ehuru de alla gjort wäl besked för sig. Som de nu stodo och öfwerlade, och tänkte att lyckan mände bli dem bättre nästa gång, fingo de plötsligen se hwarest en ungerswenn kom ridandes fram utur skogs-brynet, och för rått emot berget. Han war allt klädd i silfwer ifrån topp till tå, med hjelrn på hufswudet, sköld på arm och swård i bälte, och sticade sig så ridderligt i sadeln, att bårdare ungerswenn wäl aldrig stod att få se. Straxt wände alla sina ögon på honom, och kände nu igen att det war samma kämpe som förra gången. Men prinsen gaf dem inte mycken tid att undra; ty han hade icke så snart kommit fram på slätten, som han lyste sig i stig-byglarne, sporrade sin häst, och tände af som en eld rått uppsöre branta berget. Likwäl red han icke ända upp, utan när han kom öfwerst på berg-kammen, hellsade han prinsessan med stor höfwißhet, kastade plötsligt om sin gångare, och red tillbaka utför berget så det glimmade om häst-skorna. Derefter förswann han i skogen, såsom stormen far. Nu kan man tänka att der blef än mer uppståndelse än förra gången, och ingen war som icke undrade på den främmande kämpen. Men alla wore öfwerens, att det aldrig kunde ges en yppare häst eller bårdare ungerswenn, och det är till och med sagdt om prinsessan, att hon rodnade som en ros när han hellsade henne uppå berget.

Det led så en tid bortåt, och konungen satte dag att hans dotters friare skulle försöka sig tredje gången. Prinsessan blef nu åter ledsagad till glasberget, med stor ståt och mycket fager utrustning, och sattes öfverst på bergsåsen med gullkrona och gulläppl, alldeles såsom tillförene. Der nedan före samlades hela friarestkaran med präktiga hästar och blanka wapen, så man aldrig har sett så grannt, och rundt omkring strömmade menigheten till, för att se uppå deras lek. När så allt war redo, gafs tecken med horn och trummeter, och i detsamma rånnde friaren, hwar efter annan, med all makt uppför bergshöjden. Men det war lika när. Berget war glatt som en is, och dertill öfvermåttan brant, så att ingen kom mer än ett litet stycke upp, förr än han hals öfver hufwid störtade ned igen. Häraf uppstod mycket bråk, såsom ock af hästarnes gnäggande, folkets skri och wapnens slammer, så att bullret och ropandet hördes wida wägar in i skogen.

Medan nu allt detta tilldrager sig, gick konungasonen och wallade oxar, såsom hans sed war. När han så åter fick höra larmer och wapen-gnyet, satte han sig på en sten, lutade hand emot kind, och grät bitterliagen; ty han tänkte på den sagra konungadottern, och det lekte honom i hugen, att han gerna wille wäga sitt lif för att winna henne. Nått i detsamma stod wilde mannen åter framför honom. "God dag!" sade wilde mannen. "Swarför sitter du här så ensam och sorgesfull?" "Jo," swarade prinsen, "jag må wäl wara sorgsen och inte glad. För din skull är jag en flykting ur min faders rike, och nu har jag inte så mycket som en häst och wapen, för att rida fram till berget och tåsta om prinsessan." "Ah," sade wilde mannen, "är det inte annat, så kan det wäl bli någon råd. Du halp mig en gång förut, nu will jag hjälpa dig igen." Dermed tog han prinsen wid handen, förde honom till sin håla djupt ned i jorden, och wisade hwar det hängde en rustning som war allt igenom smidd af hårt gull, och så blank, att gullstenet glimmade wida omkring. Lätt bredwid stod en präktig gängare, fullt sadlad och rustad, och skrapade berget med gullskorna, och tuggade milen, så att hwita skummet stört ända ned på marken. Wilde mannen sade: "Stynda dig nu och kläd på dig, och rid bort och fresta din lycka!" Jo, prinsen war minsann inte sen att lyda honom, utan klädde sig i både hjälm och

harnesk, spånde gull-spörrar på fot, band swärd wid sida, och kände sig så lätt i gull-rustningen som fogeln i luften. Derefter sprang han upp i sadelen så det klang i hwar själja, gaf hästen ryglarne, och red hasteligen fram åt glas:berget.

Prinsessans friare skulle just nu lyfra sin lek, och hade ingendera wunnit priset, ehuru hwar och en gjort allt sitt till. Som de nu stodo och lade råd hwad de skulle företa, sän- go de plörligen se hwarest en ungerswenn kom ridandes fram utur skogs:brynet, och for rätt emot berget. Han war allt klädd i guld ifrån topp till tå, med gull-hjelm på hufwudet, gull-sköld på arm, och gyllene swärd wid sida, och förde sig så ridderligt, att håldare kämpe wäl aldrig sanns till i werl- den. Straxt wände alla sina ögon på honom, och kände igen att det war allt samme ungerswenn som de sett till- förene. Men prinsen gaf dem icke lång tid att undra och spörja, utan så snart han kommit fram på slätten, lyfte han sig i stig:byglarne, högg hästen med spörrarne, och tände af som en blyt rätt uppsför berget. När han så kommit allra öfwerst på bergs:toppen, hellsade han den sagra prinsessan med stor höfviskhet, böjde knå för henne, och undfick gull:äp- let af hennes egen hand. Derefter kastade han om sin gån- gare, och red tillbaka, utför glas:berget, så att elden gnistrade om gull:skorna och en lång gull:strimma låg efter honom hwar han stög fram. Ändteligen förswann han i fogen så: som en stjärna. Men nu förut skall man tro der blef ett les- werne på berget! Hela menigheten gaf till ett glädjesfri, så det hördes lårgan wåg; hornen ljödo, trummeterna ropade, hästarna gnäggade, wapnen brakade, och konungen lät högt förkunna att den främmande gull:kämpen wunnit priset. Hwad prinsessan sjelf tänkte härwid låta wi wara osagd; men nog hwiskas det, att hon blef både hwit och röd när hon skulle räcka ungerswennen gull:äplet.

Det återstod nu allenast att få reda på den gull:klädde käm- pen, ty ingen kände honom; och wäntade alla, att han med första skulle infiana sig på kungs:gården. Men han kom inte. Häröfwer blef mycken undran, och allt som det led blefnade prinsessan och tynade; men konungen war otålig, och friare: na knotade och knorrade för hwar dag. När så intet annat stod till råda, lät konungen omsider lys; ett stort ting wid sin gård, och hwart mans barn, höga och låga, skulle kom- ma dit, att prinsessan sjelf måtte få wälja ibland dem. Ja,

då war der ingen som inte gerna gick, både för prinsessans skull och för konungens befallning, så att der kom tillsammans en orolig hop folk. Som nu alla woro samlade, trädde konunga-dottern ut ur kungs-gården med stor ståt, och wanner drade med sina tårnor rundt omkring i hela skaran; men huru hon letade på alla håll, fann hon likwål inte hwad hon sökte. När hon så kommit ända ytterst i ringen, fick hon plötsligen se en man som stod undanskymd i folk-hopen. Han war klädd i en sid hatt, med en wid grå kappå såsom wallare:män brukar; men hufwan war uppdragen, så att ingen kunde skönja hans anlete. Straxt lopp prinsessan fram, drog ned hufwan, tog mannen i famn, och ropade högt: "hår är han! hår är han!" Då log allt folket, ty de igenkände att det war konungens wallare, och konungen sjelf utbrast: "Herre Gud tröste mig för smårson jag lär få!" Mannen lät dock inte bekomma sig, utan swarade: "Åh, förj inte du för det! Du får så god en konunga-son som nå'nstun du är kung." Dermed kastade han af sin wida kappå. Men då log ingen mer; ty se, i stället för den grå wallare:mannen stod der en fager unger prins, klädd i guld ifrån hufwud till fot, och med prinsessans gull-åple i handen, och alla kände nu grannt igen att detta war swennen som ridit uppför glæ:berget.

Nu kan man tro der blef en glädje så det war inte lift någonting, och prinsen tog sin käresta i famn och helsade henne med stor kärlek, och förtäljde om sin ått och allt annat som honom wedersfarits. Men konungen sjelf gaf sig ingen ro, utan lät genast laga till bröllopp, och bjöd allt folket och friarena med. Der blef så tillredt ett gästabud hwars make aldrig har funnits, och prinsen fick konunga-dottern, och med henne halfwa riket. Men när brölloppet hade stått i dagar, ja wål i sju, tog han sin sagra unga brud och drog med stor ståt hem till sin faders land. Der blef han emottagen såsom man det wål kan tänka, och konungen och drottningen gråto begge två i glädje att få honom lefwande igen. Sedan lefde de lyckliga hwar i sitt rike, och om de inte nyligen äro döda lefwa de än i dag. Men ingen har widare sport till den wilde mannen. Och så war det slut.
